

ساعت امتحان: ۱۰/۳۰ صبح
تاریخ امتحان: ۱۳۹۲/۱۰/۲۳
تعداد برگ: ۲ برگ

ش صندلی (ش داوطلب): نام واحد آموزشی: **دبیرستان انرژی اتمی ایران** نوبت امتحانی: دیماه ۹۲ پایه: سوم
نام و نام خانوادگی: نام پدر: رشته / رشته های: ریاضی فیزیک و تجربی وقت امتحان: ۸۰ دقیقه
سوال درس: زبان فارسی (۳) نام دبیر/ دبیران: جناب آقای کلاشلو سال تحصیلی: ۹۳-۱۳۹۲

ردیف	سوالات	نمره
	الف: زبان شناسی (۴ نمره)	
۱	در هر یک از موارد زیر، کدام قواعد ترکیب رعایت نشده است؟	
۰/۲۵	الف) زبان این سوم فارسی کتاب	
۰/۲۵	ب) پرنده آسمان آبی را خریده است.	
۰/۲۵	ج) قطره های باران چهره ی رهگذران را نوازش می کرد.	
۰/۲۵	قواعد به ما کمک می کند تا هر جمله ای را در جای خودش بکار ببریم.	
۰/۵	الگوی هجایی واژه ی « هیئت » را بنویسید.	
۴	هریک از واژه های مشخص شده در بیت های زیر، مشمول کدام یک از وضعیت های چهارگانه ی ناشی از گذر زمان شده است؟	
۰/۲۵	الف) چو سوفارش آمد به پهنای گوش ز شاخ گوزنان برآمد خروش	
۰/۲۵	ب) چه حاجت که نه کرسی آسمان نهی زیر پای قزل ارسلان	
۰/۲۵	ج) به شادی و آسایش خواب و خور ندارند کاری دل افکارها	
۰/۲۵	د) در شعر زیر، واژه ای بیابید که تحول معنایی یافته است و با تغییر معنا، امروز کاربرد دارد. « به تماشای سوگند / و به آغاز کلام / و به پرواز کیوتر از ذهن / واژه ای در قفس است. » (سهراب سپهری)	
۶	در هر یک از جمله های زیر معنای واژه ی « تند » را با توجه به کدام رابطه ی معنایی در می یابیم؟	
۰/۲۵	الف) باد تند و شدیدی می وزید.	
۰/۲۵	ب) گاهی تند و گاهی کند حرکت می کرد.	
۰/۲۵	رابطه ی معنایی دو واژه ی « فوتبال » و « ورزش » کدام است؟	
۰/۲۵	الف) مترادف ب) تضاد ج) تضاد د) تناسب	
۰/۲۵	در عبارت زیر، شیوه ی ساخت واژگان مشخص شده را بنویسید. « ناجای مستقر در پایانه های مسافری، سخت کوش و پرتلاش به وظیفه ی خود عمل می کند. »	
	ب: نگارش (۵ نمره)	
۰/۱۵	نوشته های حاصل تأملات درونی و نوشته های حاصل دیده ها و شنیده ها است.	
۰/۱۵	اگر بخواهیم چیزی یا جایی یا کسی یا واقعه ای را که امروز وجود ندارد و آثار آن از میان رفته است، تشریح کنیم، از چه مواردی استفاده می کنیم؟ (۲ مورد)	
۰/۱۵	جمله های زیر را ویرایش کنید.	
۰/۲۵	الف) احساس نفرت به دیگران ناخوشایند است.	
۰/۲۵	ب) گلستان توسط سعدی نوشته شده است.	
۰/۱۵	غلط به کار رفته در جمله ی زیر را اصلاح کنید و بنوسید مربوط به کدام نوع ویرایش است؟ « بازرسی با توجه به سوابق متهم نتایجی را که به دست آمد، هر یک شخصاً گزارش کردند. »	
۰/۲۵	در جمله ی زیر، واژه ی مناسب را مشخص کنید. « شما نیز (شامل - مشمول) این قانون می شوید. »	
۰/۱۵	کدام یک از عبارت های زیر نیاز به ویرایش دارد؟ چرا؟ الف) اگر گوینده و نویسنده به درستی مطلبی اطمینان نداشته باشد، نباید آن را مطرح کند. ب) در صورتی که رفتارمان با رفتارمان مطابقت نداشته باشد، اعتماد مردم را از دست می دهیم.	
۰/۲۵	در عبارت « او از امکانات نامناسبی برخوردار است. » چه غلط ویرایشی وجود دارد؟	
۰/۲۵	مقاله ی « کتاب و کتاب خوانی » که در کتاب زبان فارسی دوم خوانده اید، یک مقاله ی است.	
۰/۲۵	چرا در زندگی نامه نباید اغراق و بزرگ نمایی کرد؟	
«ادامه ی سوالات در صفحه دوم»		

ردیف	سوالات	نمره
۱۸	به سبب کدام ویژگی، تاریخ بیهقی از دیگر کتاب های تاریخی ممتاز شده است؟	۰/۲۵
۱۹	دکتر عبدالحسین زرّین کوب در کتاب « پله پله تا ملاقات خدا » برای نوشتن زندگی مولانا از چه شیوه‌ای بهره گرفته است؟	۰/۲۵
۲۰	منظور از « بازگردانی » چیست؟	۰/۲۵
۲۱	شعر زیر را بازگردانی کنید. « نازک آرای تن ساق گلی / که به جانش کیشتم / و به جان دادمش آب / ای دریغا به برم می شکند. / »	۰/۷۵
ج: دستور (۸ نمره)		
۲۲	با توجه به عبارت زیر ، به پرسش ها پاسخ دهید. « خانه های روستا تا چمن زار امتداد داشت و سراسر جاده از سنگریزه پر شده بود. »	۰/۲۵
	الف) این عبارت از چند « تکواژ » تشکیل شده است؟	۰/۱۵
	ب) یک تکواژ وابسته ی « اشتقاقی » و یک تکواژ وابسته ی « تصریفی » (صرفی) در عبارت بیابید.	۰/۱۵
۲۳	با توجه به جمله ی زیر، به پرسش ها پاسخ دهید. « ما ورزش دوچرخه سواری را برای فصل تابستان مناسب می دانیم. »	۰/۲۵
	الف) این جمله از چند واژه تشکیل شده است؟	۰/۲۵
	ب) هسته ی « گروه مفعولی » کدام واژه است؟	۰/۱۵
	ج) این جمله چند جزئی و از چه نوع است؟	۰/۱۵
۲۴	در عبارت « من بیچاره می خواستم، آن کتاب را مطالعه کنم اما نتوانستم. »	۰/۲۵
	الف) چرا نمی توان نهاد جمله را حذف کرد؟	۰/۱۵
	ب) چه بخشی از عبارت بالا حذف شده است و با چه قرینه ای؟	۰/۱۵
۲۵	گونه ی مؤذبانه ی فعل جمله های زیر چیست؟	۰/۲۵
	الف) « دیروز صبح به نمایشگاه کتاب رفتید. »	۰/۲۵
	ب) « من این مطلب را به شما گفتم. »	۰/۲۵
۲۶	با توجه به جمله ی « قطرات شبنم لبخندزنان بر روی گلبرگ ها می نشستند. »	۰/۲۵
	الف) فعل جمله را به « مضارع مستمر » تبدیل کنید.	۰/۱۵
	ب) آیا می توان فعل جمله را به صورت مفرد به کار برد؟ چرا؟	۰/۱۵
۲۷	فعل جمله ی « او برگ گل را به آرامی لمس می کند. » ساده است یا مرکب؟ چرا؟	۰/۱۵
۲۸	جمله ی زیر را با گذرا کردن فعل آن دوباره نویسی (بازنویسی) کنید. « برگ های بسیاری از درخت افتاده بود. »	۰/۱۵
۲۹	فعل جمله ی زیر را ناگذر و جمله را بازنویسی کنید. « نسیم جان بخش بهاری، عطر خوش شکوفه ها را به سوی ما آورد. »	۰/۱۵
۳۰	با فعل « خورد » دو جمله با معنای متفاوت بسازید.	۰/۱۵
۳۱	در عبارت « خورشید که غروب کرد، تاریکی همه جا را فرا گرفت. پرندگان به آشیانه ی خود بازگشتند و جهان آرام شد. »	۰/۲۵
	الف) یک فعل پیشوندی معین کنید.	۰/۲۵
	ب) فعل مشخص شده را (در عبارت بالا) به ماضی مستمر تبدیل کنید.	۰/۲۵
۳۲	جمله ی سه جزئی اسنادی زیر را به یک جمله ی « چهار جزئی با مفعول و مسند » تبدیل کنید. « حافظ لسان الغیب است. »	۰/۲۵
۳۳	کدام یک از جمله های استثنایی زیر « دو جزئی » است؟ الف) زندگی یعنی عقیده ب) به امید دیدار ج) مرحمت شما زیاد	۰/۲۵

ردیف	سوالات	نمره
۳۴	با توجه به فعل « چرخیده است » و تکواژ متعدی ساز ابتدا این فعل را <u>گذرا</u> و سپس <u>مجهول</u> کنید.	۰/۱۵
۳۵	نمودار مناسب جمله زیر را رسم کنید و اجزای جمله را در آن قرار دهید. « شعر یعنی کلام خیال انگیز »	۰/۷۵
د: املا و پیام‌وزیم (۳ نمره)		
۳۶	شکل درست همزه (ء) را در واژه‌ی زیر بنویسید. « مَ / ء / اخذ »	۰/۲۵
۳۷	پسوند « ان » در هر یک از واژه‌های زیر، چه مفهومی دارد؟ الف) « بهاران » ب) « کوهان »	۰/۱۵
۳۸	واژه‌ی مناسب را از داخل کمانک () انتخاب کنید. « در این از زمان ، وظیفه‌ی هر انسانی کمک به هم‌نوعان است. » (بُرَحَه - بُرَهه)	۰/۲۵
۳۹	کدام گزینه به شیوه‌ی « بلاغی » است؟ چرا؟ الف) به شکوفه‌ها به باران / برسان سلام ما را. ب) الهی، از بدی خود ترسانم.	۰/۱۵
۴۰	در عبارت زیر، کدام واژه‌ها « واج صامت میانجی » دارند؟ آن‌ها را مشخص کنید. « حفظ هماهنگی در جامعه نکته‌ای است که نیاکان ما بر آن تأکید داشتند. »	۰/۱۵
۴۱	در عبارت « بلبلی نغمه‌خوان در کنار زنبور عسلی روی شاخه‌ای نشسته است و پرندگان دیگر را تماشا می‌کند. » یک واژه بیابید که در آن « نامطابق املائی » صورت گرفته است.	۰/۲۵
۴۲	در گروه کلمه‌های زیر، سه <u>غلط</u> املائی به کار رفته است. <u>درست</u> هر یک را بنویسید. مهمل و بیهوده، نقض پیمان، اقتضای حال، سمین و گران‌بها، بلهوس و غافل، شیوه و نسق سبز و نغز، وحله‌ی اول، غدار و فریفتگار، زمین و ضیعت، لثامت و پستی، ختام دنیا	۰/۷۵
۲۰	« گل‌های اندیشه‌تان بارور باد » جمع نمره	